

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Haapaveden kaupunki suhtautuu myönteisesti lakiesityksen yleisiin tavoitteisiin.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

-

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Kaupunki katsoo, että tuulivoimaa koskeva ehdotus etäisyyssääntelystä (§ 68) on ongelmallinen ja heikentää merkittävästi lain tavoitteiden toteutumista.

Ehdotus on ristiriidassa kunnallisen itsehallinnon (PL 121 §) kanssa, sillä se on suora puuttuminen kuntien perustuslailla turvattuun kaavoitusmonopoliin. Se korvaa paikallisen, demokraattisen ja tapauskohtaiseen harkintaan perustuvan päätöksenteon mekaanisella ja joustamattomalla valtakunnallisella normilla, mikä heikentää kunnallisen itsehallinnon ydintä.

Lisäksi ehdotus hylkää vaikutusperusteisen suunnittelun periaatteen. Nykyinen lainsäädäntö ja vakiintunut oikeuskäytäntö perustuvat vaikutusperusteisuuteen, jossa hankkeen hyväksyttävyyttä arvioidaan sen todellisten, mallinnettujen ja selvitettyjen vaikutusten perusteella. Ehdotettu kiinteä etäisyys on tästä periaatteesta luopumista ja siirtymistä olosuhteista riippumattomaan sääntelyyn.

Säännös saattaa heikentää investointiympäristöä. Se voi rajoittaa merkittävästi potentiaalisia tuulivoima-alueita ja luoda epävarmuutta hankekehitykseen. Tämä voisi olla haitallista Haapaveden elinvoimalle ja tavoitteille parantaa energiaomavaraisuutta.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Aurinkovoiman sijoittamisen rajoituksia koskeva säännös (§ 71) ”merkittävässä määrin metsämaalle” saattaa olla juridisesti haastava sen määrittelemättömyyden vuoksi. Lainsäädännön täsmällisyyden ja ennakoitavuuden vaatimus, joka on oikeusvarmuuden kulmakivi, ei välttämättä täyty. Tämä saattaa johtaa valituskierteisiin ja siirtää lainsäätäjän vastuun tuomioistuimille.

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Kaavoitusprosessien joustavoittamista pidetään onnistuneena ja kannatettavana muutoksena, joka parantaa kuntien toimintaedellytyksiä.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

Kumppanuuskaavoituksen mahdollistamista pidetään onnistuneena ja kannatettavana muutoksena, joka edistää investointeja. Nämä muutokset ovat strategisesti tärkeitä, sillä ne antavat kunnalle paremmat työkalut vastata nopeasti muuttuviin elinkeinoelämän tarpeisiin ja toteuttaa omia kehitystavoitteitaan tehokkaammin.

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

-

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislaki)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

Rakentamislain muutosehdotus (RakL § 46), joka asettaa pakollisen kaavoitusvelvoitteen yli 10 hehtaarin aurinkovoimaloille, on ristiriidassa lain sujuvoittamistavoitteiden kanssa. Se on myös

suhteellisuusperiaatteen vastainen, sillä se ei mahdollista kevyemmän menettelyn (suunnittelutarveratkaisu) käyttöä silloinkaan, kun hankkeen vaikutukset olisivat selvitysten perusteella vähäisiä ja hallittavissa. Tämä lisää tarpeettomasti hankkeiden kustannuksia ja läpimenoaikaa.

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Teka Paulos
Haapaveden kaupunki